

Dewiza na sztandarze Polskich Sił
Powietrznych w latach 1940-1947

Po co Polakowi patriotyzm?

„Czy oddałbyś życie za ojczyznę?”-

Symbolem polskiego patriotyzmu są słowa – ikony:

BÓG HONOR OJCZYŻNA

Czym jest patriotyzm dla pokolenia zstępującego?

„Patriotyzm jako postawę szacunku i miłości do ojczyzny lokujemy na szczycie hierarchii wartości doczesnych. To gotowość do wyrzeczeń, poświęceń, nie wyłączając ofiary z własnego życia, a także, co najtrudniejsze, życia najbliższych. (...) Patriotyzm jest uczuciem miłości do wspólnoty duchowej i materialnej wszystkich pokoleń przeszłych, żyjących i przyszłych, miłości wspólnoty ludzi osiadłych na tej samej ziemi, używających wspólnego języka, złączonych wspólną przeszłością, tradycją, obyczajem i kulturą. (...) Od nacjonalizmu i szowinizmu odróżnia go otwartość na inne narody i tolerancja wobec nich. (...) Patriotyzm jest cnotą, nacjonalizm - grzechem. Dla chrześcijan i wyznawców etyki chrześcijańskiej - grzechem przeciwko najważniejszemu ze wszystkich przykazań –

przykazaniu miłości bliźniego.”¹

Jan Nowak – Jeziorański (1913-2005) –

żołnierz Armii Krajowej, działacz polityczny i polonijny, publicysta. W czasie okupacji jako emisariusz utrzymywał kontakt między rządem londyńskim a dowództwem AK. W latach 1952-76 był dyrektorem Rozgłośni Polskiej Radia Wolna Europa. Wielki autorytet XX wiecznej Polski.

¹ Jan Nowak-Jeziorański, Nowak-Jeziorański o patriotyzmie i nacjonalizmie [w:] *Edukacja i Dialog* nr 9-10/2003

Czym jest patriotyzm dla pokolenia wstępującego?

Patriotyzm w warunkach braku bezpośredniego zagrożenia państwa i narodu przybiera postać identyfikacji narodowej, służby na rzecz celów społecznych, praworządności, respektowania norm społecznych oraz doskonalenia systemu, by funkcjonował w poszanowaniu godności obywatela. W warunkach normalności dominuje troska o rodzinę i samego siebie. Budując dobre samopoczucie i bezpieczeństwo swej rodziny, budujemy siłę i pomyślność kraju.

Marek A. Cichocki, współczesny filozof, nazywa nowy patriotyzm obywatelskim. Wskazuje równocześnie jego konkretny kierunek: „Papieskie odchodzenie w kwietniu ubiegłego roku. stało się świadectwem tego, że religia łączy, a nie dzieli Polaków. Jeśli zatem mamy zbudować nowy patriotyzm, to na wspólnocie (...) *papieskiego kwietnia*. To w nim, we wspólnocie, w przeżyciu – ale też w wierności (czasem polemicznej) nauczaniu Papieża – kryje się fundament nowego patriotyzmu. Który, jeśli się zrodzi, będzie w dużej mierze ***patriotyzmem pokoleń JP II.***²

² Terlikowski Tomasz P. , *Pokolenie JP II [w:] Ozon nr 9/06*

Bóg –

Od czasów potopu szwedzkiego patriotyzm w Polsce łączono z religijnością katolicką, stąd kult Maryi Królowej Polski i patriotyczna rola przypisywana świątyniom – Jasnej Górze i Ostrej Bramie.

„Są to sanktua całego Narodu. U swej Pani i Królowej naród polski szukał przez wieki i szuka nadal oparcia oraz siły duchowego odrodzenia”¹

Wiara rozumiana nie jako forma pobożnej dewocji, ale jako źródło duchowej siły, stawia przed człowiekiem zadanie wewnętrznego doskonalenia postawy moralnej wobec siebie samego, rodziny, innych ludzi, kraju i świata.

Nie jest to zadanie łatwe, dlatego dziesięciolecie systemu totalitarnego i współczesny kult życia konsumującego przyćmiły wymowę tej pierwszej ikony patriotyzmu.

Nową moc nadał jej Nasz Papież otwierając i zamykając swój pontyfikat słowami: „Nie lękajcie się.”

„Nie lękajcie się tajemnicy Boga, nie lękajcie się jego miłości i nie lękajcie się słabości człowieka, ani jego wielkości! Człowiek nie przestaje być wielkim nawet w swojej słabości. Nie lękajcie się być świadkami godności każdej osoby ludzkiej – od chwili poczęcia aż do śmierci.

(...) Ażeby wyzwolić współczesnego człowieka od lęku przed sobą samym, przed światem, przed innymi ludźmi, przed potęgami tego świata, przed systemami, przed tym wszystkim, co jest symptomem niewolniczego lęku przed tak zwaną siłą wyższą, którą człowiek wierzący nazywa Bogiem, trzeba temu człowiekowi życzyć, żeby nosił i pielęgnował w swym sercu bojaźń Bożą.

(...) Taka synowska bojaźń jest zbawczą siłą Ewangelii. (...) Ona rodzi ludzi, którzy kierują się odpowiedzialnością - odpowiedzialną miłością.

(...) Miał wiele słuszności filozof kultury Andree Malraux, kiedy powiedział, że wiek XXI albo będzie wiekiem religii, albo go w ogóle nie będzie." ²

Historia dowodzi, że odrzucenie Boga jako części składowej patriotyzmu było otwarciem bramy dla totalitaryzmu komunistycznego, nazizmu hitlerowskiego i - obecnym we współczesnym świecie - ruchom nacjonalistycznym.

Joel Edwards, dyrektor generalny Sojuszu Ewangelicznego, powiedział: „Przebaczenie, szacunek, nadzieja, ufność są zakorzenione w wierze chrześcijańskiej. Stanowią antidotum na kulturę pchaną w stronę konsumpcjonizmu, egocentryzmu i płytko pojmowanego hedonizmu.” ³

ŹRÓDŁO:

1. Jan Paweł II, *Przekroczyć Próg Nadziei*, wyd. KUL, Lublin 1994

2. Tamże

3. onet.pl.wiadomości 17 IV 2006

Honor –

Pojedynek 1804 r.

Honor człowieka wywodzi się z moralności i obyczajowości rodziny, rodu lub grupy społecznej. Jest to postawa wynikająca z połączenia poczucia własnej wartości z wiarą w zasady moralne, religijne, społeczne. Współcześnie honor **częściej nazywamy godnością osobistą**.

Naruszenie zasad honoru przez siebie lub innych traktujemy jako hańbę. A z tym wiąże się reakcja zhańbionego lub innego członka tej samej grupy. Dawniej hańbę mogła zmyć tylko krew. Stąd honorowe pojedynki, samobójstwa (całkiem niedawne samobójstwo członka zarządu odpowiedzialnego za tragedię w Katowicach). Obecnie udeptaną ziemię zastępuje ława sądowa, a szable adwokaci.

Honor jest jedyną rzeczą, która pozostaje człowiekowi w ekstremalnych warunkach. Dla polskich oficerów i żołnierzy taką ciężką próbą honoru była zdrada jałtańska po II wojnie światowej i stan wojenny 1981 r. W polskiej historii i literaturze honor jest łączony z patriotyzmem i bohaterstwem.

Honor przeniesiony na skalę całego kraju przeradza się w DUMĘ NARODOWĄ. Duma narodowa urażona na arenie międzynarodowej bywa przyczyną sporów międzypaństwowych, kończących się często wojnami.

Zachowania uznawane za honorowe:

- dotrzymanie słowa
 - przyznanie się do błędu
 - zadośćuczynienie za krzywdę
 - obrona słabszego, podwładnego
 - zwrot długu
 - bezinteresowna pomoc w nagłych wypadkach
 - ochrona godności członków rodziny
 - płacenie podatków
 - wolontariat
 - poszanowanie godności innych osób
 - rezygnowanie z własnych wygod w imię wyższych celów
- Rozwód:
- małżonkowie przy stole ustalają stanowisko dla sądu, co najwyżej losując sporne sprawy
 - bronią ustalonego wspólnie stanowiska
 - nie używają dzieci, członków rodziny i znajomych jako karty przetargowej w rozstrzygnięciu swoich racji.

Zachowania uznawane za niehonorowe:

- nie okazywanie szacunku symbolom narodowym
- kradzież, kłamstwo, oszczerstwo
- zmiana poglądów dla wymiernych korzyści
- przyjmowanie łapówek
- psychiczne lub/i fizyczne znęcanie się nad słabszym
- uderzenie kobiety
- okradanie i oszukiwanie, w szczególności starszych, sierot, pogorzalców, powodzian i innych ofiar kataklizmów,
- donosicielstwo, lizusostwo, spóźniałstwo
- przerzucanie odpowiedzialności na innych
- korzystanie ze ściąg na egzaminie
- chełpienie się sukcesami lub ich wyolbrzymianie
- odmówienie pomocy osobie w potrzebie
- wycofanie się z podjętych zobowiązań

Powyższy wykaz zachowań jest z wiadomych względów cząstkowy. Zainteresowanych odsyłam do: Polskiego Kodeksu Honorowego (Kodeks Bożewicza) - publikacja z 1919 r. dotycząca zasad postępowania honorowego, w tym odbywania pojedynków.

ŹRÓDŁO: WIKIPEDIA

Ojczyzna -

pojęcie określające miejsce naszego urodzenia bądź miejsce zamieszkania przodków. To kraj, w którego granicach znajdują się terytoria tzw. małych ojczyzn. Ludzie żyjący w nich powiązani są szczególną więzią emocjonalną, zwaną patriotyzmem lokalnym. Jest on wynikiem wspólnej historii, tradycji i obrzędów, kultury, religii, języka, upodobań kulinarnych, podobnych norm zachowań. Suma podobieństw między małymi ojczyznami buduje charakter narodowy, a szczególne dla narodu wydarzenia i ich twórcy są przedmiotem dumy narodowej.

W języku prawa międzynarodowego ojczyzna TO państwo, które jest jedną z wielu jednostek podziału politycznego świata z przysługującą mu suwerennością.

Każde państwo posiada własny ustrój polityczny, system prawny, system administracyjny, symbole państwowe (flagę, godło, hymn), które otacza się szczególną czcią oraz wybitnych przedstawicieli - szczególnie zasłużonych dla ojczyzny ze względu na zasługi, autorytet, charyzmę i talenty. Ich nazwiska mają wartość symbolu narodowego równą niemal fladze i godłu. Oto kilka postaci z odległej przeszłości Polski:

Zawisza Czarny z Garbowa herbu Sulima (ok.1370-1428) -

sławny polski rycerz, niepokonany w licznych bojach i turniejach, symbol cnót rycerskich, świetny dyplomata, a przez to jeden z najbardziej zaufanych ludzi króla Władysława Jagiełły. Uznany za autorytet przez rycerstwo Europy. Dla wielu pokoleń Polaków stał się jednym z najpopularniejszych bohaterów narodowych. Jest symbolem odwagi, nadzwyczajnej słowności i lojalności. Słynne stało się powiedzenie: "Na nim ci jako na Zawiszy", co znaczyło: "Polegaj jak na Zawiszy".

Jan III Sobieski herbu Janina (1629- 1696) – król Polski od 1674,

genialny strateg wojenny. Stoczył 20 bitew. Najśłynniejsza to **bitwa pod Wiedniem** z 12 września 1683 roku między wojskami polsko - austriacko - niemieckimi, pod dowództwem Jana III Sobieskiego, a armią turecką pod wodzą wezyra Kara Mustafy. Zakończyła się przegraną Turcji, która nie podniosła się już po tym uderzeniu i przestała stanowić zagrożenie dla ówczesnej Europy.

Tadeusz Bonawentura Kościuszko herbu Roch III(1746 - 1817) –

generał, polski i amerykański bohater narodowy. amerykański wojskowy oraz inżynier, bojownik o niepodległość Polski. Cytat: „Ja, Tadeusz Kościuszko, przysięgam w obliczu Boga całemu Narodowi Polskiemu, iż powierzonej mi władzy na niczyj prywatny ucisk nie użyję, lecz jedynie dla obrony całości granic, odzyskania samowładności Narodu i ugruntowania powszechnej wolności używać będę.

Józef Klemens Piłsudski herbu Kościeszka (1867-1935) –

polski dowódca wojskowy i mąż stanu, pierwszy Marszałek Polski, Naczelnik Państwa do 1922, dwukrotny premier Polski (1926-1928 i 1930), twórca tzw. rządów sanacyjnych w II Rzeczypospolitej wprowadzonych w 1926, w wyniku przeprowadzonego przez siebie zamachu stanu. Nosił pseudonimy: *Wiktor*, *Mieczysław*, *Ziuk*; później powszechnie zwany *Dziadkiem* lub *Marszałkiem*, a przez swych dawnych żołnierzy *Komendantem*.